

Briuselis, 2022 m. kovo 12 d.
(OR. fr)

6978/22

Tarpinstitucinė byla:
2021/0214(COD)

FISC 63
ECOFIN 201
ENV 190
UD 51
CLIMA 93

PRANEŠIMAS

nuo: Nuolatinųjų atstovų komiteto (COREPER II)
kam: Tarybai

Dalykas: Reglamentas, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas
Bendras požiūris

I. ĮVADAS

1. 2020 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose¹ Europos Sąjungos valstybių narių valstybių ar vyriausybių vadovai pareiškė pritarantys tam, kad ne vėliau kaip 2030 m. išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio grynasis sumažinimas ES viduje sudarytų ne mažiau kaip 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir paprašė Europos Komisijos pasiūlyti pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą, kad su PPO taisyklėmis suderinamu būdu būtų užtikrintas ES politikos aplinkosauginis naudingumas ir būtų išvengta anglies dioksido nutekėjimo.

¹ Dok. EUCO 22/20, 14 ir 17 punktai.

2. Be to, Europos klimato teisės akto² 2 straipsnyje nustatyta, kad ne vėliau kaip 2050 m. turi būti užtikrintas Sąjungos teisės aktais reglamentuojamo visoje Sąjungoje išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio balansas Sąjungoje – taigi iki tos datos išmetamas ŠESD kiekis sumažinamas iki nulinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio, ir kad Sąjunga stengsis po tos datos pasiekti neigiamą išmetamą ŠESD kiekį. Be to, atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės atitinkamai Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas bendrai įgyvendinti šį poveikio klimatui neutralumo tikslą, atsižvelgdamos į tai, kad svarbu skatinti tiek valstybių narių tarpusavio sąžiningumą ir solidarumą, tiek išlaidų efektyvumą siekiant šio tikslo.
3. 2021 m. liepos 14 d. kaip viena iš 55 % tikslo priemonių rinkinio dalių buvo paskelbtas Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM)³. Šį rinkinį sudaro tarpusavyje susiję pasiūlymai, apimantys įvairias politikos sritis ir ekonomikos sektorius: klimato, energetikos ir kuro, transporto, pastatų, žemės naudojimo ir miškininkystės.
4. Pagrindinis Komisijos pasiūlymo dėl PADKM reglamento, kaip aplinkosaugos priemonės, tikslas – kovoti su anglies dioksido nutekėjimo rizika, kylančia dėl ES nepriklausančių šalių asimetriškos klimato politikos (kai kovos su klimato kaita politikos užmojis yra mažesnis nei ES politikos). PADKM taikymas užkirstų kelią tam, kad Sąjungos pastangos mažinti išmetamą ŠESD kiekį būtų atsveriamos didėjančiu už Sąjungos ribų išmetamu ŠESD kiekiu dėl to, kad gamyba perkeliama į ES nepriklausančias šalis arba didinamas daug anglies dioksido išskiriančių produktų importas. Panašu, kad nesant tokio mechanizmo bendras pasaulio išmetamas ŠESD kiekis dėl anglies dioksido nutekėjimo didėtų, o Europos pramonė susidurtų su nevienodomis konkurencijos sąlygomis.

² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

³ Dok. ST 10871/21 + ADD 1–6; [2021/0214 (COD)].

5. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2021 m. gruodžio 8 d. Europos Parlamentas savo nuomonę pateiks netrukus. Europos regionų komitetas savo nuomonės dar nepateikė.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

6. Darbas prie šio pasiūlymo buvo pradėtas 2021 m. *ad hoc* darbo grupėje. Padaryta pažanga išsamiai aprašyta pažangos ataskaitoje, kurią 2021 m. gruodžio mėn. patvirtino ECOFIN taryba⁴.
7. Nuo 2022 m. pradžios pirmininkaujanti Prancūzija surengė kelis *ad hoc* darbo grupės posėdžius, kad būtų pasiektas susitarimas dėl bendro požiūrio.
8. Techninės diskusijos suteikė galimybę nagrinėti visus klausimus, susijusius su paties PADKM reglamento tekstu, ir identifikuoti kompromisinius pasiūlymus, kurie dabar atrodo iš esmės nusistovėję ir sudaro pagrindą siekiant susitarti Taryboje.
9. Be to, per diskusijas *ad hoc* darbo grupės lygmeniu išryškėjo kai kurie klausimai, kurie yra svarbūs PADKM įgyvendinimui, tačiau patenka į kitų priemonių taikymo sritį. Šie klausimai, kurie turėtų būti nagrinėjami artimiausiais mėnesiais, pateikiami pranešimo ST 6772/22 priede, kurį Nuolatinių atstovų komitetas aptarė kovo 9 d.
10. Kovo 9 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė konstatavo, kad esama kvalifikuotos valstybių narių daugumos pritarimo, ir padarė išvadą, kad tekstas bus perduotas Tarybai siekiant priimti bendrą požiūrį.

⁴ Dok. ST 14574/21.

11. PADKM reglamento projekto tekste, siekiant atsižvelgti į vienos valstybės narės pareikštą poziciją, buvo pakoreguota 52 konstatuojamoji dalis, kiek tai susiję su vertinimu, kurį Komisija turi atlikti iki 2026 m. sausio 1 d., siekiant įtraukti nuorodą į tai, kad atsižvelgiama į mechanizmo socialinį poveikį, taip pat į jo poveikį konkurencingumui vidaus rinkoje. Be to, šiame kontekste taip pat reikės atsižvelgti į salų ypatumus ir apribojimus.
12. Nuolatinių atstovų komitetas taip pat pritarė dok. ST 6772/22 išdėstytam pranešimui. Vienos valstybės narės prašymu į šio dokumento priedą įtraukta nuoroda į lygiagrečiai vykdomą šalių, naudojančių anglies dioksido apmokestinimo priemones ar kitas panašias priemones, aljanso („klimato klubo“) kūrimą, siekiant skatinti plataus užmojo klimato politikos įgyvendinimą visose šalyse ir sudaryti sąlygas pasauliniu mastu apmokestinti anglies dioksidą. Kitos valstybės narės prašymu taip pat buvo atsižvelgta į būtinybę ieškoti sprendimų, kaip šalinti žalingas PADKM įvedimo pasekmes eksportui.
13. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino, kad prieš pradėdant derybas su Europos Parlamentu reikėtų pakankamai pasistūmėti dirbant prie dok. ST 6772/22 išdėstyto pranešimo priedo 1 punkte nurodytų elementų.
14. Į pirmiau išdėstytus patikslinimus atsižvelgta kompromise, kuris pateikiamas dokumente ST 7044/22 ir šio pranešimo priede.

III. IŠVADA

15. Tarybos prašoma:

- a) patvirtinti bendrą požiūrį dėl šio projekto, remiantis dokumente ST 7044/22 išdėstytu kompromisu;
- b) susipažinti su priedu, nes buvo patvirtinta, kad prieš pradedant derybas su Europos Parlamentu būtina pakankamai pasistūmėti dirbant prie šio priedo 1 punkte išdėstytų elementų.

Priedas

Kalbant apie bendrą požiūrį, parengtą dėl pasiūlymo dėl Reglamento dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM), atkreipiamas dėmesys į toliau išdėstytus punktus.

1. PADKM įgyvendinimui yra svarbūs šie du klausimai, nepatenkantys į PADKM reglamento taikymo sritį:
 - a) įpareigojimų atsisakyti PADKM sertifikatų pagal PADKM reglamento projekto 31 straipsnį didinimas priklauso nuo nemokamų leidimų, suteiktų pramonės sektoriams, kuriems taikomas PADKM, mažinimo, kaip nustatyta ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos direktyvoje;
 - b) siekiant apriboti galimą anglies dioksido nutekėjimą, susijusį su eksportu, reikia tinkamų sprendimų, kad būtų užtikrintas ekonominis efektyvumas, aplinkosauginis naudingumas ir suderinamumas su PPO taisyklėmis.
2. Be to, primenama, kad Komisija pateikė pasiūlymą dėl nuosavų išteklių, grindžiamų, be kita ko, pajamomis, gautomis pardavus PADKM sertifikatus; tie pasiūlymai nagrinėjami siekiant juos pateikti svarstyti ne vėliau kaip 2022 m. liepos 1 d., vadovaujantis 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniu susitarimu.
3. Galiausiai, pažymėtina, kad PADKM įgyvendinimui reikia numatyti bendradarbiavimą dvišaliu, daugiašaliu ir tarptautiniu lygmenimis su trečiosiomis šalimis, be kita ko, lygiagrečiai kuriant šalių, naudojančių anglies dioksido apmokestinimo priemones ar kitas panašias priemones, aljansą („klimato klubą“), siekiant skatinti plataus užmojo klimato politikos įgyvendinimą visose šalyse ir sudaryti sąlygas pasauliniu mastu apmokestinti anglies dioksidą.